

Inventarisatie en Plan van Aanpak

Openbare (toegankelijke) toiletvoorzieningen in Zwolle

Vastgesteld door :	Datum	Handtekening
Opdrachtgever Naam: Bart van Bregt		
Projectleider Naam: Kirsten Derksen		

Opdrachtgever	Bart van Bregt
Opdrachtnemer	Kirsten Derksen
Versie	1
Datum	16 februari 2022

Datum
Titel

Februari 2022

Versie	Datum	Toelichting (reden wijziging)

Datum   Februari 2022
Titel

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	Aanleiding	5
3	Doelstelling	5
4	Aanpak	6
5	Overzicht toiletvoorzieningen Zwolle	7
5.1	Binnenstad	9
5.2	Winkelcentra	10
5.3	Culturele voorzieningen en gemeentelijk vastgoed	10
5.4	Winkels en horeca	11
5.5	Parkeergarages en openbaar vervoer	12
5.6	Parken en recreatiestranden	12
5.7	Evenementen	13
6	Problematiek	14
6.1	Wildplassen en -poepen	14
6.2	Coronavirus	14
6.3	Problemen rondom toiletten	15
6.3.1	Toegankelijk Zwolle	15
6.3.2	Toeristisch Informatie Punt (TIP)	15
6.3.3	Klant Contact Centrum (KCC)	15
7	Conclusie	16
8	Mogelijkheden en financiële consequenties	17
8.1	Korte termijn mogelijkheden	17
8.1.1	Licentie HogeNood app	17
8.1.2	Zichtbaarheid en promotie	17
8.1.3	Convenant met horeca en winkels	18
8.1.4	Benaderen en betrekken van partners	18
8.2	Middellange termijn mogelijkheden	18
8.2.1	Zichtbaarheid en promotie	18
8.2.2	Gemeentelijke gebouwen	19
8.3	Lange termijn mogelijkheden	19
8.3.1	Beleid	19
8.3.2	Zichtbaarheid en promotie	19
8.3.3	Uitbreiding openbare (toegankelijke) toiletvoorzieningen	19
8.4	Overige mogelijkheden	20
8.4.1	Aanstellen coördinerend wethouder openbare toiletten	20
8.5	Mogelijkheden en financiële consequenties in één oogopslag	21

Datum   Februari 2022
Titel

8.6	Stakeholders	22
9	Planning	22
10	Risico's	22
11	Informatie en documentatie	23
11.1	Projectinformatie	23
11.2	Overdracht	23
12	Bijlagen	24
12.1	Bijlage 1 Toiletten op informatiezuilen	24
12.2	Bijlage 2 Hoofdproces beleidsontwikkeling	27

1 Inleiding

De gemeente Zwolle streeft naar een gastvrije, toegankelijke en inclusieve samenleving voor iedereen. Onderdeel daarvan is een goede openbare ruimte met kwaliteit van functies in de buitenruimte waar “buitengeluk” ervaren kan worden door iedereen. Met een groeiend aantal inwoners in Zwolle, wordt dan ook intensief gebruik gemaakt van de openbare ruimte. De uitgangspunten voor het toegankelijk maken van de openbare ruimte zijn vastgelegd in de “Visie op de toegankelijkheid van de openbare ruimte”. In deze visie staat dat in Zwolle voor de hele stad een basisniveau voor de toegankelijkheid geldt en voor belangrijke bestemmingen in en rond voorzieningen die veel publiek trekken een hoog toegankelijkheidsniveau. Dit vraagt om eisen aan de inrichting en het beheer van de openbare ruimte, waaronder integraal beleid voor (openbare) toiletvoorzieningen.

Al jaren krijgen we als organisatie vragen binnen over openbare toiletten. Ook is er de afgelopen jaren door diverse partijen, Toegankelijk Zwolle, inwoners en ambtenaren aandacht gevraagd voor openbare toiletvoorzieningen in Zwolle. Door onder andere de toenemende groei van de stad en de vergrijzing van de samenleving wordt het belang van goede voorzieningen steeds groter. Ook passen goede voorzieningen in de openbare ruimte bij een gastvrije, toegankelijke en inclusieve stad. Op dit moment is het aantal openbaar toegankelijke toiletvoorzieningen in Zwolle beperkt en ontbreekt het aan beleid met duidelijke kaders. Waar de gemeente Zwolle in 2018 op plek nummer 4 in de ranglijst stond, staat Zwolle nu op plek nummer 32 van de toilet vriendelijkste gemeenten in Nederland.

2 Aanleiding

In 2019 is er door het CDA en de ChristenUnie een motie ingediend die door het College in preadvies is aangenomen. In de motie roept de raad het college op: “Om te inventariseren wat er organisatorisch en financieel voor nodig is om:

- voldoende beschikbare toiletten in Zwolle te hebben die voldoen aan de eisen voor buikpatiënten
- deze 24 uur per dag beschikbaar te maken.
- tijdens grote evenementen voldoende beschikbare toiletten aanwezig zijn in de binnenstad.
- de gebouwen in eigen beheer (zoals parkeervoorzieningen en het gemeentehuis) 24 uur per dag beschikbaar te stellen voor gebruik van het openbaar toilet en dit kloppend met de werkelijkheid in de HogeNood app aan te melden.”

Naar aanleiding van deze motie, de vraag naar openbare toiletvoorzieningen en het ontbreken van beleid en kaders is dit Plan van Aanpak opgesteld.

3 Doelstelling

Het doel van dit Plan van Aanpak is om te inventariseren hoeveel (toegankelijke) toiletvoorzieningen Zwolle heeft en wat er nodig is om aan de ambities te voldoen om een hoogwaardige, gastvrije en toegankelijke stad te zijn voor iedereen.

4

Aanpak

Voor het maken van dit Plan van Aanpak is gebruik gemaakt van verschillende bronnen. Het Plan van Aanpak van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) is als basis gebruikt voor de inventarisatie. Daarnaast is ook gebruik gemaakt van datagegevens van de HogeNood app, onderzoeken en expertise van ervaringsdeskundigen, de Maag Lever Darm Stichting, en Toegankelijk Zwolle.

Om te inventariseren hoeveel openbare (toegankelijke) toiletvoorzieningen in Zwolle nodig zijn om aan de ambities te voldoen, is allereerst de huidige situatie omtrent openbare toiletvoorzieningen in Zwolle in kaart gebracht. Om een beeld te krijgen van de huidige situatie is onderscheid gemaakt in verschillende soorten toiletten en is onderzocht welke openbare (toegankelijke) toiletvoorzieningen er beschikbaar zijn in de binnenstad, winkelcentra, culturele voorzieningen, gemeentelijk vastgoed, winkels, horeca, parkeergarages, openbaar vervoer, parken, recreatiestranden en bij evenementen.

Daarnaast zijn ook knelpunten rondom toiletten in kaart gebracht. Probleemgebieden met betrekking tot wildplassen- en/of poepen zijn geïnventariseerd. En ook klachten rondom toiletten zijn onder de aandacht gebracht in dit Plan van Aanpak. De reden waarom probleemgebieden en klachten rondom toiletten in kaart zijn gebracht is om te onderzoeken waar en hoe groot het gebrek aan openbare (toegankelijke) toiletten in Zwolle precies is.

Na deze analyse zijn verschillende mogelijkheden en financiële consequenties rondom openbare (toegankelijke) toiletvoorzieningen gedefinieerd. Er is onderscheidt gemaakt in mogelijkheden op korte, middellange en lange termijn.

Ook zijn belangrijke stakeholders in kaart gebracht. Deze stakeholders zijn belangrijk bij het uitwerken van (eventuele) verschillende mogelijkheden rondom openbare (toegankelijke) toiletvoorzieningen.

5 Overzicht toiletvoorzieningen Zwolle

Alvorens in kaart wordt gebracht hoeveel toiletvoorzieningen er in Zwolle zijn, wordt het verschil uitgelegd tussen een openbaar, een opengesteld, een toegankelijk toilet en een toegankelijk toilet met Eurosleutel:

- **Openbaar:** een openbaar toilet is een toiletunit die zich bevindt in de openbare ruimte. In de meeste gevallen zijn deze toiletunits 24/7 open.
- **Opengesteld toilet:** een opengesteld toilet is een toilet bij een bedrijf (zoals bijvoorbeeld een winkel, horecazaak of supermarkt) of andere organisaties (bank, fysiotherapeut of overheidsgebouw) dat tijdens openingsuren open staat voor passanten. Soms vragen bedrijven hier een kleine vergoeding voor.
- **Toegankelijk toilet:** een toegankelijk toilet is toegankelijk voor mensen met een fysieke beperking, zoals bijvoorbeeld mensen in een rolstoel.
- **Toegankelijk toilet met Eurosleutel:** een toegankelijk toilet met Eurosleutel is een toilet die met een universele sleutel die gebruikt kan worden op ieder toilet met bijbehorend slot. Hierdoor is het mogelijk voor personen die in het bezit zijn van een Eurosleutel om 24/7 toegang te krijgen tot toiletten met bijpassend slot in heel Europa. De Eurosleutel wordt alleen verkocht aan ouderen vanaf 70 jaar en personen met een fysieke handicap of functiebeperking zoals; scootmobiel- of rolstoelgebruikers, mensen met een visuele beperking, stomapatiënten en aan mensen met een chronische darm- of urinewegproblemen. Het aanschaffen van een Eurosleutel kost eenmalig € 22,50.
- **Toegankelijk toilet met verschoonplek voor de meervoudig beperkte doelgroep:** Een toegankelijk toilet met verschoonplek voor mensen met een meervoudige beperking betreft een toilet die allereerst met een mobiele scootmobiel- of rolstoel toegankelijk is. Daarnaast beschikt dit toilet over een grote (inklapbare) brancard (verschoonplek) die mensen tot 350 kilo kan houden. Ook beschikt dit toilet over een mobile tillift zodat mensen uit een scootmobiel- of rolstoel getild kunnen worden op een brancard.

Onderstaande kaart geeft een overzicht van het aantal openbare, opengestelde, toegankelijke toiletten met of zonder Eurosleutel in Zwolle en bekend zijn in de HogeNood app. De opengestelde toiletten die op de kaart zijn weergegeven zijn niet altijd toegankelijk voor iedereen. Ervaringsdeskundigen geven aan dat er soms eerst een consumptie moet worden besteld of betaald alvorens men gebruik kan maken van opengestelde toiletten in bijvoorbeeld horecagelegenheden.

Februari 2022

Ondanks het beperkte aantal openbare toiletvoorzieningen heeft de binnenstad van Zwolle aan de noordkant een dekkingsgraad van 100% en de zuidkant een dekkingsgraad van 99,5% volgens de gegevens van de HogeNood app. De dekkingsgraad van de rest van de wijken in Zwolle is onbekend omdat het ontbreekt aan data.

8/27

5.1

Binnenstad

Het centrum van Zwolle is een dynamische ontmoetingsplek, de binnenstad wordt ook wel de huiskamer van Zwolle genoemd. Er komen dagelijks veel mensen over de vloer. Door de recente ontwikkelingen en herinrichting van diverse locaties in het centrum neemt de functionaliteit en het gebruik toe. Er zijn veel meer terrassen, meer evenementen, nieuwe winkelformules en horeca. Dit alles trekt meer en divers publiek.

Zwolle vervult een belangrijke regionale centrumfunctie en de binnenstad is hiervoor van grote betekenis. Ze is een belangrijke motor van de stedelijke economie en vormt de centrale blikvanger van de stad. Zwolle wil haar centrumfunctie versterken door het verstevigen van haar positie voor dagtoerisme, zich meer te profileren met evenementen en een bovenregionaal topcentrum te zijn binnen de horeca met een uniek aanbod. Hiervoor zal het nodige verbeterd moeten worden. Een belangrijk onderdeel voor een goed functionerende binnenstad betreffen toegankelijke, openbare toiletvoorzieningen.

Momenteel zijn er in de binnenstad van Zwolle 6 openbare toiletten, namelijk:

- 1) **Potgietersingel:** op de parkeerplaats is een MIVA toilet aanwezig (automatisch toilet, 24/7 open). Men kan van deze toiletvoorziening gebruik maken door middel van muntgeld (€ 0,50).
- 2) **Meerminneplein:** in het beheerdersgebouw bij de bewaakte fietsenstalling is een MIVA toilet aanwezig (open vanaf een half uur voordat de winkels open gaan tot een half uur na sluiting van winkels. Deze openbare toiletvoorziening is voorzien van een Euroslot).
- 3) **Rodetorenplein:** in het beheerdersgebouw bij de bewaakte fietsenstalling is een MIVA toilet aanwezig (open vanaf een half uur voordat de winkels open gaan tot een half uur na sluiting van de winkels. Deze openbare toiletvoorziening is voorzien van een Euroslot).
- 4) **Gasthuisplein:** in het beheerdersgebouw bij de bewaakte fietsenstallingen is een dames, heren en MIVA toilet aanwezig (open vanaf een half uur voordat de winkels open gaan tot een half uur na sluiting van de winkels).
- 5) **Noordereiland:** in de parkeergarage is een dames en heren toilet aanwezig (open van 08:30 tot 22:00 uur).
- 6) **Katwolderplein:** in de parkeergarage is een dames, heren en MIVA toilet aanwezig (open van 07:00 uur tot 22:00 uur).

Bovenstaande toiletvoorzieningen zijn, met uitzondering van het toilet aan de Potgietersingel, qua tijd en voor mindervaliden beperkt toegankelijk. **Op 1 april 2023 loopt het contract met JCDecaux af.** Dit is de eigenaar van de openbare toiletvoorziening aan de Potgietersingel. Ervaringsdeskundigen geven aan dat dit toilet het vaak niet doet en dat het toilet 6 minuten nodig heeft om zichzelf te reinigen naar ieder toiletbezoek. Het toilet bij het Meerminneplein wordt in de toekomst waarschijnlijk weggehaald aangezien er plannen zijn voor de herinrichting van het Broerenkwartier. Daarnaast zijn de toiletten in de parkeergarage van het Noordereiland niet toegankelijk voor mensen met een fysieke beperking en heeft de gemeente ook plannen voor het herontwikkelen van deze parkeergarage.

Uriliften

Daarnaast staan er in de binnenstad van Zwolle 3 Uriliften. Deze zijn gevestigd langs uitgaansroutes namelijk: Nieuwe Markt, Voorstraat en Luttekestraat. De Uriliften zijn alleen toegankelijk voor heren.

Plaszuilen

In de binnenstad van Zwolle is één plaszuil aanwezig. Deze plaszuil is gevestigd aan de Lombardstraat bij het Stadhuis. De plaszuil is alleen toegankelijk voor heren.

5.2 Winkelcentra

Op dit moment zijn er in de winkelcentra in Zwolle geen (toegankelijke) openbare toiletvoorzieningen aanwezig. Wel wordt er in de HogeNood app aangegeven dat er een beperkt aantal opengestelde toiletten aanwezig zijn gedurende openingstijden. Zo kun je in het winkelcentrum Stadshagen terecht bij het Cultuurhuis en bij het restaurant Délifrance. In winkelcentrum Holtenbroek bij het Wijkcentrum en in Zwolle Zuid bij Wijkcentrum de Pol, Stadkamer Zuid en Grand Café Zuijdt. In het winkelcentrum Diezerpoort is een toilet opengesteld bij restaurant "Bij Hartje Zwolle". In de winkelcentra Aa-landen en Berkum zijn geen opengestelde toiletten op de kaart aanwezig.

Wanneer Toegankelijk Zwolle vragen krijgt over toegankelijke openbare toiletvoorzieningen in Zwolle, zijn die vragen voornamelijk omtrent toiletvoorzieningen in winkelcentra.

5.3 Culturele voorzieningen en gemeentelijk vastgoed

Binnen de aanbieders van opengestelde toiletvoorzieningen zijn diverse categorieën te onderscheiden, te weten culturele voorzieningen zoals theaters, bibliotheken, wijkaccommodaties, kerken en gemeentelijke voorzieningen.

De meeste toiletvoorzieningen zijn alleen overdag toegankelijk. De openingstijden van culturele instellingen bieden overdag voldoende gelegenheid. Zo zijn in de theaters, Odeon, de Spiegel en het Fraterhuis voldoende toiletvoorzieningen aanwezig. Ook museum ANNO is voorzien van een openbaar toegankelijk toilet. Museum de Fundatie heeft haar toiletten niet opengesteld en aangemeld in de HogeNood app. De bibliotheken in Zwolle, zoals de Stadkamer Centrum, Stadkamer Stadshagen en Stadkamer Zuid zijn ook voorzien van toiletten. Echter hebben niet alle bibliotheken een opengesteld toilet. De bibliotheek in de Aa-landen heeft het toilet niet opengesteld en aangemeld bij de HogeNood app.

De wijkaccommodaties, te weten wijkboerderijen, hebben opengestelde toiletten tijdens openingstijden. Wijkboerderij Schellerhoeve beschikt over 4 toiletten waarvan 1 invalidetoilet. Zij zijn geopend van 08.30 uur tot 17.00 uur op doordeweekse dagen. Wijkboerderij Klooienberg heeft 2 toiletten waarvan 1 invalidetoilet. Helaas is het lastig om met rolstoel in de wijkboerderij te komen. Deze boerderij is geopend van 08.30 uur tot 17.00 uur op doordeweekse dagen. Wijkboerderij Eemhoeve heeft 2 toiletten waarvan 1 invalidetoilet. Zij zijn geopend van 08.30 uur tot 16.00 uur op doordeweekse dagen. De bovengenoemde wijkboerderijen zijn ook in het weekend tijdens voerdiensten (wisselend, geen vaste tijdstippen) geopend.

Kinderboerderij de Stadshoeve heeft in totaal 4 toiletten. Voor het gebruik van de locatie zijn er in totaal drie toiletten beschikbaar waarvan 1 invalidetoilet. De vierde toilet wordt gebruikt door Frion en is door de coronamaatregelen op dit moment niet beschikbaar voor bezoekers. De toiletten zijn beschikbaar tijdens de openingstijden van de bistro. Dat is in het winterseizoen op dinsdag en woensdag van 10.00 uur tot 18.00 uur en van donderdag tot en met zondag van 10.00 uur tot en met 22.00 uur. In de periode van 1 april tot en met 30 september is de bistro ook open van 10.00 uur tot en met 18.00 uur.

Kinderboerderij Wezenlandenpark heeft drie toiletten, één voor dames, één voor heren en een mindervaliden toilet inclusief baby-verschoonplek. De toiletten zijn bedoeld voor bezoekers van de kinderboerderij en in de periode van april tot oktober dagelijks beschikbaar tussen 09:00 uur en 17:30. Vanaf oktober tot april zijn de openingstijden van 09:00 uur tot 16:30 uur. De kinderboerderij Wezenlandenpark heeft zich aangemeld in de HogeNood app.

Sportparken

Wat betreft de sportparken in Zwolle zijn alleen de toiletvoorzieningen in de kantines van sportparken toegankelijk tijdens openingstijden voor sporters en bezoekers van de sportparken. Sportpark SVI heeft een opengesteld toilet dat is aangemeld bij de HogeNood app. De sportparken ZAC en Marslanden beschikken niet over een MIVA-toilet maar hebben wel toekomst plannen voor een herinrichting van het toiletvoorziening.

Kerken

Van de circa 50 kerken in Zwolle hebben de Broerenkerk, St. Michaelskerk, het Dominicanenklooster en de Adventskerk hun toiletten opengesteld en zich aangemeld in de HogeNood app.

Gemeentelijk vastgoed

In de meeste publieke gebouwen (gemeentelijk vastgoed) zijn openbare (toegankelijke) toiletten aanwezig tijdens hun openingstijden. Zo zijn het Stadhuis, Stadskantoor, Cultuurhuis Stadshagen, Wijkcentrum Holtenbroek, de Pol, de Enk, Vlasakkers, Jongerencentrum Level-Z (zeer beperkt geopend) en Jongerencentrum Level-Z (zeer beperkt geopend) voorzien van toiletten.

In 2019 heeft Toegankelijk Zwolle onder 37 van de ruim 400 gemeentelijke vastgoed gebouwen schouwingen gedaan naar de toegankelijkheid van deze gebouwen. Hierin zijn ook de toiletvoorzieningen, waaronder invalidetoiletten meegenomen. Naar aanleiding van deze schouwingen blijkt dat geen enkel invalidetoilet volledig voldoet aan de (praktische) voorwaarden. Er is geconstateerd dat bijvoorbeeld alarmkoorden niet werken, personeel niet reageert op het alarm of dat er geen trekbeugel aanwezig is.

Om de 37 panden volledig toegankelijk te maken is er ruim € 1.000.000 nodig. Er is voor de komende twee jaar in totaal € 480.000 toegekend vanuit de Raad. De focus wordt gelegd op 15 panden, namelijk: de wijkcentra, jongerencentra, stadhuis, stadskantoor en 't Anker. De toiletten zullen hierin ook meegenomen worden. Samen met de gemeente blijft Toegankelijk Zwolle aandacht vragen voor het toegankelijk maken van toiletten en zal er in 2023 opnieuw geld worden gevraagd om ook de overige 22 gebouwen van de 37 toegankelijk te maken.

5.4

Winkels en horeca

De gemeente Zwolle heeft geen (beleids-)afspraken gemaakt over toiletten met winkeliers en andere ondernemers. Toegankelijk Zwolle heeft de winkeliers in de binnenstad wel gevraagd om zich aan te melden in de HogeNood app.

De meeste toiletvoorzieningen zijn alleen overdag toegankelijk. Meestal wordt er gebruik gemaakt van de toiletvoorzieningen in de HEMA. Overigens beschikt alleen de HEMA in de binnenstad van Zwolle over een openbaar opengesteld toilet. Het aantal opengestelde toiletten in winkelcentra in Zwolle zijn erg beperkt.

Wat betreft de horeca is er niets in het convenant opgenomen omtrent (toegankelijke) openbare toiletten. In de meeste horecagelegenheden is gebruik maken van het toilet alleen (gratis) toegestaan bij gebruik van een consumptie. De toiletten in de McDonalds zijn overigens wel gratis.

5.5 Parkeergarages en openbaar vervoer

In de parkeergarages Noordereiland, Katwolderplein en Lübeckplein zijn toiletvoorzieningen aanwezig. Deze toiletvoorzieningen zijn echter alleen toegankelijk tijdens openingstijden.

In de overige parkeergarages in Zwolle zijn geen toiletvoorzieningen aanwezig (Q-park Maagjesbolwerk, Q-park Centrum, Q-park Hanzelaan, Parkeergarage Emmawijk, Parkeergarage Diezerpoort, Parkeergarage Winkelcentrum Zwolle-Zuid, ParkBee Hanzelaan, Pas de Deux, Burgemeester van Roijensingel, Parkeergarage Winkelcentrum Stadshagen).

Daarnaast is op het station van Zwolle een SANIFAIR Toilet aanwezig. Deze is dagelijks van 07:00 uur tot 21:00 uur geopend. Buiten openingstijden is er altijd een nachttoilet toegankelijk. Men kan van deze toiletvoorziening gebruik maken door middel van muntgeld (€ 0,70). Het MIVA toilet is echter gratis. Deze toiletvoorziening is alleen toegankelijk zonder OV-kaart vanaf de zuidzijde van het station. Op het treinstation Zwolle Stadshagen zijn geen toiletvoorzieningen aanwezig.

5.6 Parken en recreatiestranden

In de parken in Zwolle zijn geen openbare (toegankelijke) toiletvoorzieningen aanwezig. Wel kan gebruik worden gemaakt van een aantal opengestelde toiletten in parken. Zo kan men in Zwolle-Zuid gebruik maken van het opengestelde toilet bij restaurant "Het Engelse Werk", in het Engelse Werk tijdens openingstijden.

Het Wezenlandpark is een mooie plek waar van s 'ochtends vroeg tot s' avonds laat veel Zwollenaren, dagjesmensen, toeristen en studenten komen om te ontmoeten, beleven en bewegen. Echter kan in het park alleen tijdens openingstijden gebruik worden gemaakt van het toilet in het Parkpaviljoen, het Provinciehuis en Kinderboerderij Wezenlanden.

Specifiek is er door Toegankelijk Zwolle, samen met het Studenten Overleg Orgaan Zwolle (SOOZ), aandacht gevraagd voor openbare mindervalide toiletten met watertap en een verschoonplek voor meervoudig beperkte kinderen in het Park de Wezenlanden die 24/7 toegankelijk is. Hier is door Toegankelijk Zwolle samen met SOOZ een pitch over gegeven tijdens de ideeënmarkt die op 12 oktober 2021 is georganiseerd door de gemeente Zwolle.

Een openbaar mindervalide toilet met verschoonbrancard mag volgens Toegankelijk Zwolle en SOOZ niet ontbreken. Gezien het vele gebruik van het Wezenlandpark door verschillende doelgroepen is het volgens Toegankelijk Zwolle en SOOZ noodzakelijk om een openbaar toegankelijke toiletvoorziening in het park te vestigen zodat studenten, sporters, ouders met (meervoudige beperkte) kinderen, ouderen, mensen met buik-, blaas- en darmproblemen en overige mensen die graag naar het park willen 24/7 de mogelijkheid hebben om naar het toilet te gaan. Vijf lokale politieke partijen (Swollwacht, D66, GroenLinks, SP en de PvdA) hebben het voorstel van Toegankelijk Zwolle en SOOZ omarmd.

Recreatiestranden

In totaal heeft Zwolle drie recreatiestranden, namelijk de Wijthmenerplas, de Agnietenplas en de Milligerplas. De Wijthmenerplas is voorzien van 3 toiletgebouwen die alle drie voorzien zijn van 1 invalide toilet met Euroslot, 1 herentoilet, meerdere urinoirs en 3 damestoiletten. Deze toiletten zijn tijdens het recreatie seizoen, eind april tot eind september, geopend van 08:00 uur tot 22:00 uur.

Datum
Titel

Februari 2022

De Agnietenplas heeft één toiletgebouw dat is voorzien van 1 invalidetoilet met Euroslot, 2 herentoiletten en 2 damestoiletten. Ook dit toiletgebouw is van 08:00 uur tot 22:00 uur open gedurende het recreatie seizoen.

Aan de Milligerplas is één toiletunit aanwezig die gekoppeld is aan de openingstijden van Grand Café Milligers. Dit toiletunit bestaat uit 4 herentoiletten en 4 damestoiletten. Daarnaast zit er een MIVA toilet in het restaurant dat in de praktijk niet voor elke rolstoel toegankelijk is. Dit invalidetoilet is alleen te bereiken via het Grand Café. De toiletunit bij de Milligerplas is beschikbaar vanaf mei tot en met september.

5.7

Evenementen

De gemeente heeft geen beleid met betrekking tot openbare, toegankelijke toiletvoorzieningen tijdens evenementen. De richtlijn die het GHOR (Veiligheidsregio IJsselland) de gemeente adviseert is een toiletnorm van 1 toilet op 150 bezoekers.

Bij evenementen in de binnenstad of op een evenemententerrein moet de organisator zorgen voor voldoende toiletvoorzieningen. Daarbij is er geen relatie met de eventueel aanwezige openbare toiletvoorzieningen.

De richtlijn stelt geen normen aan de toiletten. Ook is een MIVA-toilet niet altijd verplicht. Afhankelijk van de te verwachten doelgroep kan dit wel worden geadviseerd.

6 Problematiek

6.1 Wildplassen en -poepen

Bij een gastvrije en aantrekkelijke stad horen openbare toiletvoorzieningen. De ervaring leert dat er bij hoge nood een te kort is aan toiletten. Daarnaast hebben we in Zwolle te maken met wildplassen- en poepen. Volgens de cijfers van het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB) zijn er in 2021 in totaal 99 boetes uitgedeeld voor wildplassen en/of wildpoepen. Dit is aanzienlijk minder dan in voorgaande jaren. In september 2020 kwam in de buurt Zwolle met het artikel: *Bizar veel wildplassers (en poepers) in Zwolle: zoveel inwoners zijn betrapt*. Volgens het artikel en de cijfers afkomstig van het CJIB zijn in Zwolle in 2019 maar liefst voor 43.540 euro aan wildplasboetes uitgedeeld. Dit zijn in totaal 312 boetes. Per tienduizend inwoners zijn dit 24,5 boetes. Dat is veel, gezien het landelijk gemiddelde in Nederland 9,9 boetes is per tienduizend inwoners. Wijkbeheerders en handhaving geven aan dat wildplassen- en poepen het meeste voorkomt op de volgende plekken in Zwolle:

Stadsdeel Midden

- Lübeckplein (met name door jongeren die daar sporten)
- Park de Wezenlanden
- Assendorp bij de Jumbo (elektriciteitskastje)
- Prins Clauspark (bij de picknicktafel, veelal door (hang)jongeren)
- NS station
- Potgietersingelpark (met name door verslaafden)
- Eekwal (vooral tijdens uitgaansavonden).
- Maagjesbolwerk nabij de haven
- Pletterstraat Stadsmuur en gracht
- Omgeving Noordereiland
- Park Eekhout achter de panden aan de van Roijensingel
- Waterstraat/Bitterstraat
- Lauwermansgang
- Rondon de parkeergarage Katwolderplein
- Katerdijk (Camperplaats)
- Tussen de Veemarkt en Harm Smeengekade (parkeerplaats Rabobank)

Stadsdeel Oost

- Steeg Berkumstraat en Thomas à Kempisstraat
- Achter de garageboxen bij de nooduitgang van de Albert Heijn aan het Klein Grachtje

Ook uit het MOR-systeem van de gemeente Zwolle (Melding Openbare Ruimte) blijkt dat bovenstaande gebieden het meest overlast hebben van wildplassers en -poepers in Zwolle. In stadsdeel Noord, Zuid en West is zover bekend geen overlast van wildplassen- en/of poepen. Ervaringsdeskundigen van Toegankelijk Zwolle stippen echter nog twee belangrijke plekken aan in Zwolle, waar wildplassen- en/of poepen veel voorkomt, namelijk: bij de dijk aan de IJssel in Zwolle-Zuid en bij Park de Hogenkamp in Dieze Oost.

6.2 Coronavirus

Tijdens de corona-uitbraak was het vinden van een toilet nog moeilijker. Een groot aantal opengestelde toiletten waren gesloten naar aanleiding van de coronapandemie. Het verplicht stellen van een coronapas bij het bezoeken van een horecagelegenheid kon leiden tot problemen voor mensen met hoge nood. Toiletten in de horeca waren alleen toegankelijk met een QR-code, dus met vaccinatiebewijs, testbewijs of herstellbewijs.

6.3 Problemen rondom toiletten

6.3.1 Toegankelijk Zwolle

Toegankelijke toiletvoorzieningen zijn een essentieel onderdeel van een gastvrije stad. Voor een groot deel van de bezoekers zijn beschikbare toiletten een voorwaarde voor een prettig verblijf. Denk aan toeristen, studenten, gezinnen met (jonge) kinderen, zwangere vrouwen en een groeiend deel van de bevolking met fysiek ongemak of een lichamelijke beperking.

Belangenorganisatie Toegankelijk Zwolle geeft aan dat openbare toiletten die toegankelijk zijn voor mensen met een lichamelijke beperking niet voldoende aanwezig of vindbaar zijn in Zwolle. Specifiek is, zoals eerder benoemd, een toegankelijk toilet met verschoonplek voor de meervoudig beperkte doelgroep in Zwolle niet aanwezig. Ook voldoen MIVA toiletten vaak niet aan de praktische voorwaarden. De gemeente Zwolle is een van de gemeenten die het VN-verdrag Handicap heeft ondertekend en heeft daarmee als doel gesteld om participeren in de samenleving voor iedereen mogelijk te maken. De aanwezigheid van openbare toegankelijke toiletten is hiervan een essentieel onderdeel. Al jaren probeert Toegankelijk Zwolle op allerlei manieren aandacht te vragen voor openbare toiletvoorzieningen.

6.3.2 Toeristisch Informatie Punt (TIP)

Het TIP is in Zwolle in het Zwolse Balletjeshuis gevestigd. Naast algemene vragen over Zwolle geeft het TIP aan dat ze zowel voor als tijdens de coronapandemie minimaal 8 keer per week vragen krijgen van toeristen omtrent openbare toiletvoorzieningen in de binnenstad van Zwolle. Dit zijn circa 420 vragen op jaar basis. Met name wordt gevraagd naar waar de invalide toiletten zich bevinden. Wat het TIP opvalt is dat de bewegwijzering naar toiletten volledig afwezig is en openbare toiletten onvindbaar zijn voor toeristen.

Tijdens de eerste lockdown door het coronavirus waren alle openbare toiletten gesloten. Het TIP is daarentegen wel blij met de openstelling van de openbare toiletten in het Stadhuis en verwijzen toeristen vaak naar: het Gasthuisplein, Rodetorenplein, Potgietersingel, HEMA, McDonalds, Kerken, Waanders in de Broeren, Odeon, het Stadhuis/Stadskantoor en naar de horeca. Echter waren sinds de komst van het coronavirus niet alle toiletten, in voornamelijk de horecagelegenheden, beschikbaar.

6.3.3 Klant Contact Centrum (KCC)

Volgens het KCC van de gemeente Zwolle worden er niet veel vragen gesteld omtrent openbare toiletten, in de laatste 1,5 jaar slechts 6 vragen. De vragen die de laatste jaren voornamelijk via het KCC zijn binnen gekomen zijn concentreren zich voornamelijk op de vindbaarheid van openbare toiletvoorzieningen en op het realiseren van meer openbare toiletvoorzieningen in Zwolle.

7

Conclusie

Naar aanleiding van de inventarisatie naar openbare (toegankelijke) toiletvoorzieningen in Zwolle worden de belangrijkste conclusies toegelicht.

Allereerst kan er worden geconcludeerd dat er veel behoefte is aan openbare (toegankelijke) toiletvoorzieningen. Al jaren krijgen zowel de gemeente als het TIP vragen binnen over openbare toiletten. Ook is er de afgelopen jaren door diverse partijen, Toegankelijk Zwolle, inwoners en ambtenaren veel aandacht voor openbare (toegankelijke) toiletvoorzieningen gevraagd. Op dit moment ontbreekt het binnen de gemeente Zwolle aan een visie, beleidskader en financiële middelen omtrent openbare (toegankelijke) toiletvoorzieningen in Zwolle.

Er is een beperkt aantal openbare (toegankelijke) toiletvoorzieningen in Zwolle. Slechts 6 die zich alleen in de binnenstad van Zwolle bevinden. Er zijn daarentegen, met name in de binnenstad van Zwolle, wel veel toiletten opengesteld. Het nadeel is dat opengestelde toiletten niet altijd voor iedereen toegankelijk zijn. Ook zijn opengestelde toiletten alleen beschikbaar gedurende openingstijden. Daarnaast waren een groot aantal opengestelde toiletten gesloten naar aanleiding van de coronapandemie.

Ook kan er worden geconcludeerd dat zowel de opengestelde als de openbare (toegankelijke) toiletvoorzieningen slecht vindbaar zijn in Zwolle. Nergens op wegbewijzeringsborden worden openbare toiletvoorzieningen weergegeven. Ook ontbreekt het aan een duidelijke plattegrond, of aan communicatie omtrent opengestelde en openbare (toegankelijke) toiletvoorzieningen in Zwolle.

8 Mogelijkheden en financiële consequenties

In dit hoofdstuk worden verschillende mogelijkheden en de bijbehorende financiële consequenties uiteengezet. Er wordt onderscheid gemaakt in mogelijkheden op de korte, middellange en lange termijn. De financiële consequenties zijn een indicatie en zijn afkomstig uit het Plan van Aanpak van de VNG, offertes van toiletaanbieders en offertes van de Maag Lever Darm Stichting. De hoeveelheid ureninzet van ambtenaren moeten nog berekend worden.

8.1 Korte termijn mogelijkheden

Op korte termijn kunnen zowel fysieke als niet fysieke mogelijkheden uitgevoerd worden. Hieronder worden een aantal mogelijkheden en bijbehorende financiële consequenties op korte termijn toegelicht.

8.1.1 Licentie HogeNood app

Op de korte termijn zijn een aantal mogelijkheden die uitgevoerd kunnen worden. Zo kan de gemeente zich aanmelden voor de HogeNood app. **Voor de zilveren licentie bij de App betaal je een bedrag van € 1.500 per jaar. Deze licentie geeft een duidelijk overzicht van alle beschikbare toiletten in de gemeente die bekend zijn bij de App. Daarnaast helpt deze specifieke app bij de juiste aanpak om organisaties te vragen hun toilet open te stellen.** De gemeente ontvangt daarbij verschillende documenten die bijdragen om dit proces in gang te zetten.

Alle aangemelde toiletten van organisaties worden automatisch gekoppeld aan het gemeente account zodat direct inzichtelijk wordt wat het aanbod aan toiletten is in de gemeente. Ook biedt de App een middel aan om toiletten in de gemeente te vinden voor inwoners en toeristen. Dit betreft het zogenoemde IFrame dat een technische koppeling is die zorgt voor een kaart met een overzicht van toiletten in de gemeente.

Als de gemeente een licentie neemt op de database achter de app dan kan een ambtenaar de gegevens van toiletten in de gemeenten controleren en aanpassen. Een ambtenaar kan gegevens aanpassen indien er bijvoorbeeld een instelling sluit, een horeca ondernemer verhuist of wanneer er andere openingstijden gelden voor toiletten. Ook kan de ambtenaar zelf toiletten toevoegen aan de app of verwijderen. Dit zorgt er voor dat op de lange termijn de openstelling van toiletten in de gemeente gewaarborgd blijft. Ook is er in de gemeente een ambtenaar dat het aanspreekpunt is waar ondernemers, instellingen en (toilet) wethouders en de raad terecht kunnen voor vragen.

8.1.2 Zichtbaarheid en promotie

In de vorige hoofdstukken is al een aantal keer aangestipt dat het zowel voor een bezoeker van de stad, als voor de inwoners zelf onbekend is waar precies de toiletvoorzieningen zijn in Zwolle. **Zowel op de korte als de lange termijn zijn er niet fysieke maatregelen mogelijk om de zichtbaarheid en herkenbaarheid van de toiletvoorzieningen te vergroten. Op de korte termijn kunnen raamstickers van toiletten worden besteld die bij de ingang van de horeca, winkels en overige plekken kunnen worden geplakt.** De eerste 30 raamstickers zijn gratis en kunnen via de Maag Lever Darm Stichting worden besteld, daarna kost het 1 euro per sticker.

Ook kan er via de sociale media kanalen en de gemeentelijke website worden gecommuniceerd over de openbare (toegankelijke) toiletvoorzieningen in Zwolle en de HogeNood app. Daarnaast kan ook het netwerk van de gemeente worden ingezet om de zichtbaarheid van toiletvoorzieningen te vergroten, zoals het ZwolleFonds, City Centrum Zwolle en MarketingOost.

Op dit moment is er geen wegbewijzing naar toiletten in Zwolle. Wel zijn de openbare toiletten aan de Potgietersingel, Meerminneplein, Rodetorenplein en Gasthuisplein op de kaart en legenda van de 31 informatiezuilen in Zwolle weergegeven. In februari 2022 zijn de kaart en de legenda van de informatiezuilen geüpdatet. Hier zijn nu ook de openbare (toegankelijke) toiletvoorzieningen in het Stadhuis, parkeergarage Noordereiland en parkeergarage Katwolderplein in meegenomen (zie bijlage 1).

8.1.3 **Convenant met horeca en winkels**

Op korte termijn is het mogelijk om een convenant omtrent openbare (toegankelijke) toiletten te sluiten met horeca en winkels in Zwolle. De gemeente werkt al jaren samen met verschillende afvaardigen van de horeca en retail, zoals belangenorganisaties ZwolleFonds, City Centrum Zwolle en KHN. Dit netwerk van belangenorganisaties speelt een belangrijke rol bij het realiseren van prestatie of (beleids-)doelstellingen, zoals het zijn en blijven van een hoogwaardige, gastvrije en toegankelijke stad voor iedereen.

Het netwerk kan worden ingezet om horeca en retail te vragen zich vrijwillig aan te melden bij de HogeNood app en een raamsticker van toiletten op hun zaak te plakken die duidelijk aangeeft dat iedereen gebruik kan maken van hun toiletten. Een tweede optie is dat deelnemende horeca en retail zaken van de gemeente een kleine bijdrage voor het onderhoud en schoonmaken van de opengestelde toiletten ontvangen. De gemeente moet dan rekenen op een vergoeding van € 40 tot € 120 per maand per deelnemer aan het convenant en ureninzet ambtenaar of centrummanagement voor contractmanagement.

8.1.4 **Benaderen en betrekken van partners**

Op korte termijn is het mogelijk om verschillende partners te benaderen over openbare (toegankelijke) toiletvoorzieningen en de noodzaak van het openstellen van toiletten bespreekbaar te maken. Zo kan een ambtenaar van de gemeente Zwolle in gesprek gaan met bijvoorbeeld de Nederlandse Spoorwegen (NS), winkelorganisaties en winkelcentra. Ook kan er in samenwerking met de afdeling vastgoed van de gemeente worden gekeken naar het openstellen van toiletten die zich bevinden in gemeentelijke panden. Indien gemeentelijk vastgoed wordt verhuurd, kan ook het gesprek worden aangegaan met huurders van de betreffende panden. De kosten voor het benaderen en betrekken van partners zijn ureninzet van een ambtenaar.

8.2 **Middellange termijn mogelijkheden**

8.2.1 **Zichtbaarheid en promotie**

Zoals eerder benoemd ontbreekt het op dit moment aan bewegwijzing naar openbare (toegankelijke) toiletvoorzieningen in Zwolle. Twee jaar geleden is de bewegwijzing geüpdatet. De bewegwijzeringsborden gaan gemiddeld zo'n 10 tot 12 jaar mee. **Het is mogelijk om op middellange termijn te verwijzen naar openbare (toegankelijke) toiletvoorzieningen via de borden.** Hier zal dan apart een project van moeten worden opgetuigd. Onbekend is wat de kosten zullen zijn voor het aanpassen van de wegbewijzeringsborden, dat is afhankelijk van meerdere aspecten.

Op middellange termijn is het daarnaast ook mogelijk om een duidelijke plattegrond van de openbare (toegankelijke) toiletvoorzieningen te maken en informatie omtrent toiletvoorzieningen in de stadskarten te integreren.

8.2.2 Gemeentelijke gebouwen

Op middellange termijn kan er ook gekeken worden naar het openstellen van toiletten in gemeentelijke gebouwen. In welke gebouwen zijn de toiletten nog niet openbaar? Zijn de toiletten aangemeld bij de HogeNood app? Is de signalering (borden/raamstickers) duidelijk? De kosten hiervan zijn ureninzet ambtenaar, eventuele extra schoonmaakkosten van ongeveer € 100 per maand en een eenmalige investering voor signalering van circa € 100 tot € 200.

8.3 Lange termijn mogelijkheden

8.3.1 Beleid

Op de lange termijn is het mogelijk om een integraal beleidsplan te maken omtrent openbare (toegankelijke) toiletvoorzieningen in Zwolle. Belangrijk is om een visie te maken en de ambities helder te schetsen. Waar willen we als gemeente Zwolle aan voldoen betreft (toegankelijke) openbare toiletvoorzieningen?

De gemeente Zwolle heeft een beleidsproces ontwikkeld hoe te komen tot beleid. Hierbij moet rekening gehouden worden met verschillende aspecten (zie bijlage 2). Het is lastig om in te schatten hoeveel uren een projectteam kwijt is aan het opstellen van een integraal beleidsplan omtrent openbare (toegankelijke) toiletvoorzieningen.

Op lange termijn is het mogelijk om openbare (toegankelijke) toiletvoorzieningen in verschillende beleidsterreinen te integreren. Mogelijk is om bijvoorbeeld op te nemen dat bij realisatie van nieuwe parkeergarages of fietsenstallingen er standaard gekeken moet worden of het mogelijk is om openbare (toegankelijke) toiletten hierin mee te nemen. Hetzelfde geldt voor herinrichtingsprojecten in Zwolle.

Korting op precariobelastingen

De gemeente is op grond van 228 Gemeentewet en Verordening op de heffing en de invordering van precariobelasting 2022 bevoegd om deze belastingen te innen. Deze belasting wordt geheven van ondernemers die zaken op of boven de voor openbare dienst bestemde grond van de gemeente hebben. Hierbij kan je denken aan terrassen of reclameborden. De precariobelasting heeft dus niet een rechtstreeks verband met het openstellen van toiletten. Zou de gemeente dit op deze manier willen vormgeven dat moet er beleid komen en een goede motivering waarom voor deze optie wordt gekozen en waarom er voor specifieke bedrijven een uitzondering wordt gemaakt. Om die reden heeft het openstellen van meer toiletten door een korting op de precariobelastingen niet de eerste voorkeur. Er zou eerst onderzocht kunnen worden of meer ondernemingen zich willen aansluiten bij de HogeNood app bijvoorbeeld.

8.3.2 Zichtbaarheid en promotie

Zoals eerder benoemd gaan de bewegwijzeringsborden in Zwolle zo'n 10 tot 12 jaar mee. Indien ervoor wordt gekozen om op de lange termijn te verwijzen naar openbare (toegankelijke) toiletvoorzieningen kan dit worden meegenomen tijdens een onderhoudsbeurt van de borden. Naar verwachting zal dit zijn tussen 2030 en 2032. Verwacht wordt dat de kosten voor het verwijzen naar openbare (toegankelijke) toiletten op de lange termijn een stuk lager zullen uitvallen dan wanneer er apart, op korte of middellange termijn, een project voor wordt opgetuigd.

8.3.3 Uitbreiding openbare (toegankelijke) toiletvoorzieningen

Eventuele uitbreiding van openbare (toegankelijke) toiletvoorzieningen kan voortkomen uit beleid. Als uitvoering van het beleid zijn er verschillende mogelijkheden, namelijk:

Toiletten inbouwen in gebouw

Een mogelijkheid kan zijn om in bestaande gebouwen zoals parkeergarages, ondergrondse fietsenstallingen of in andere gemeentelijke gebouwen eenmalig een openbaar (toegankelijk) toiletvoorziening te plaatsen. De verbouwkosten hiervoor zijn circa € 5000 tot € 10.000 voor één toilet. Daarna zijn de onderhoudskosten ongeveer € 100 per maand als het wordt meegenomen in de algemene schoonmaak.

Plaatsen vrijstaande toiletunits

Een andere mogelijkheid is het plaatsen van vrijstaande toiletunits. De kosten hiervoor zijn circa eenmalig € 30.000 tot € 80.000 voor de aankoop van een toiletunit. Dit bedrag kan verder oplopen indien er wordt gekozen voor meer opties. De onderhouds- en schoonmaakkosten, eenmalige kosten voor vergunningsaanvragen en aansluiting op elektra en water zijn hierin niet meegerekend. Deze kosten zijn nog te drukken door samenwerkingen met co-financiers door bijvoorbeeld reclame-uitingen of een samenwerking met bijvoorbeeld een Quiosk of een exploitant van vendingmachines die bereid is een deel van de investering in het toilet op zich te nemen. Ook zijn deze toiletten te leasen: ze blijven dan eigendom van de toiletaanbieder, maar de kosten kunnen over meerdere jaren uitgesmeerd worden.

Plaatsen zelfreinigende toiletunits

Ook is het een mogelijkheid om zelfreinigende toiletunits te plaatsen in de gemeente. De kosten hiervoor zijn eenmalig € 40.000 tot € 90.000 voor de aankoop van een toiletunit exclusief een (langjarig) onderhouds- en schoonmaakcontract. Dit bedrag is ook exclusief eenmalige kosten voor vergunningsaanvragen en aansluiting op elektra en water. Ook voor zelfreinigende toiletunits geldt dat de kosten door middel van een co-financiers te drukken zijn. Ook deze toiletten zijn te leasen.

Plaatsen 'The Revolving Toilet' met verschoontafel

The Revolving Toilet is een revolutionair zelfreinigend toiletsysteem dat is ontwikkeld door het bedrijf Sanitronics International B.V. In de units wordt gebruik gemaakt van twee toiletputten, die na ieder gebruik verwisselen. Terwijl het eerste toilet in een aparte ruimte wordt gereinigd kan de tweede toiletput gebruikt worden. Het gehele proces van reinigen en drogen van het toilet duurt minder dan 20 seconden. De Revolving Toilet is een hygiënisch toilet waarbij de aandacht is uitgegaan naar vandalismebestendigheid, integrale toegankelijkheid en duurzaamheid.

De kosten exclusief BTW voor het plaatsen van een Revolving Toilet met verschoontafel voor meervoudig beperkte kinderen zijn € 82.500 voor het Revolving Toilet, € 1.250,- voor de verschoontafel, € 3.799 per jaar voor technisch onderhoud en € 211,50 voor hygiënisch onderhoud. Zie offerte in Sharepoint voor gedetailleerde informatie over The Revolving Toilet.

8.4 Overige mogelijkheden

8.4.1 Aanstellen coördinerend wethouder openbare toiletten

Op dit moment zijn openbare toiletten in de organisatie nergens bestuurlijk belegd. Belangrijk is om een coördinerend wethouder openbare toiletten aan te stellen zodat de verantwoordelijkheid rondom openbare toiletten bij één wethouder ligt die ook verantwoordelijk is voor toegankelijkheid en de openbare ruimte.

8.5

Mogelijkheden en financiële consequenties in één oogopslag

In onderstaand tabel zijn alle mogelijkheden met bijbehorende financiële consequenties in één oogopslag in tabelvorm weergegeven. Een uitgebreide toelichting van mogelijkheden en kosten specificatie is uitgeschreven in hoofdstuk 8 tot en met 8.4.

Mogelijkheden	Financiën
Korte termijn	
Licentie HogeNood app	€ 1500
Zichtbaarheid en promotie (raamstickers, sociale media en communicatie via gemeentelijke website)	€ ureninzet ambtenaar (n.n.b.) € 1 per raamsticker (eerste 30 raamstickers zijn gratis)
Convenant met horeca en winkels Vergoeding onderhoud en schoonmaken aan horeca en retail	€ ureninzet ambtenaar (n.n.b.) € 40 tot € 120 per maand
Benaderen en betrekken partners	€ ureninzet ambtenaar (n.n.b.)
Middellange termijn	
Zichtbaarheid en promotie (bewegwijzering, plattegrond, stadskarten)	€ ureninzet ambtenaar (n.n.b.) € n.n.b.
Gemeentelijke gebouwen (analyse, aanmelden HogeNood app en signalering)	€ ureninzet ambtenaar (n.n.b.) € 100 per maand eventuele extra schoonmaakkosten € 100 tot € 200 signalering
Lange termijn	
Beleid (algemeen beleid, korting op precariobelastingen)	€ ureninzet projectteam (n.n.b)
Zichtbaarheid en promotie (bewegwijzering)	€ n.n.b.
Uitbreiding openbare (toegankelijke) toiletten - Toiletten inbouwen in gebouw - Plaatsen vrijstaande toiletunits - Plaatsen zelfreinigende toiletunits - Plaatsen 'The Revolving Toilet' met verschoontafel	Kosten per toilet/toiletunit € 5000 - € 10.000 € 30.000 - € 80.000 € 40.000 - € 90.000 € 87.760,50

Datum
Titel

Februari 2022

8.6

Stakeholders

Belangrijke interne stakeholders zijn hieronder in tabelvorm weergegeven.

Afdeling	Contactpersoon
Openbare ruimte	Winnifred Blokland
Verkeer en vervoer	Jeroen van Doorne
Maatschappelijke ontwikkeling	Stefan Nijhuis
Economische Zaken	Marjan Willems
Cultuur & recreatie	Anouk Kruizinga

Belangrijke externe stakeholders zijn hieronder in tabelvorm weergegeven.

Organisatie	Contactpersoon
Toegankelijk Zwolle	Lieke Helmes
Ervaringsdeskundigen	Loes Burgmeijer (darm patiënt), Jenny Pit (buik patiënt) en Stephanie van Witzenburg (moeder van meervoudig beperkte dochter).
Maag Lever Darm Stichting	Suzanne Vrielink
Toiletalliantie	Ivo Thonon (beleidsadviseur)
HogeNood app	Bastiaan Meindersma
Toiletaanbieders (SaniTronics International BV, Toiletto, Sanifair, 2theloo)	Zie website toiletaanbieder

9

Planning

Om de voortgang te bewaken is het van belang om een planning op te stellen. Afhankelijk van de keuze van verschillende mogelijkheden die zijn benoemd, is onderstaande globale planning gemaakt.

Bestuurlijke planning:

Actie	Betrokken	Actiehouder
Opstellen memo openbare toegankelijke toiletten	Bart van Bregt/Kirsten Derksen	Kirsten Derksen
Bespreken Plan van Aanpak in PFO	William Dogger	Kirsten Derksen
Opstellen collegebesluit		
Opstellen raadsbesluit		
Uitvoering mogelijkheden		
Verdiepende analyse/onderzoek		

10

Risico's

Er worden twee risico's voorzien, namelijk:

- 1) Niet voldoen aan behoeften van inwoners en bezoekers van Zwolle
- 2) De ambitie van een hoogwaardige, toegankelijke stad niet voldoende te kunnen vervullen.

Datum
Titel

Februari 2022

11 Informatie en documentatie

11.1 Projectinformatie

Documenten van het project openbare (toegankelijke) toiletvoorzieningen worden opgeslagen op Sharepoint. Hierbij ondersteunen experts op het gebied van Sharepoint bij het inrichten van de gewenste mappenstructuur. Het (toekomstig) projectteam bepaalt de mappenstructuur inclusief titels van de mappen om het gebruiksgemak van Sharepoint te vergroten en ervoor te zorgen dat projectteamleden hun weg kunnen vinden in de mappenstructuur.

De inventarisatie/plan van aanpak en de bijbehorende documenten worden in Sharepoint opgeslagen onder de titel "Plan van Aanpak openbare (toegankelijke) toiletvoorzieningen".

11.2 Overdracht

Na het opleveren van het Plan van Aanpak worden in overleg met de opdrachtgever de vervolgstappen en overdracht van het project bepaald.

Datum
Titel

Februari 2022

12 Bijlagen

12.1 Bijlage 1 Toiletten op informatiezuilen

Nieuwe kaart op informatiezuilen Zwolle

Datum
Titel

Februari 2022

Legenda

De Fundatie De Fundatie De Fundatie	ArtEZ ArtEZ ArtEZ	winkelgebied shopping area Einkaufsviertel
Waanders in de Broeren Waanders in de Broeren Waanders in de Broeren	stadhuis town hall Rathaus	park park Park
De Peperbus De Peperbus De Peperbus	rechtbank courthouse Gericht	water water Wasser
Grote Kerk / Academiehuis Grote Kerk / Academiehuis Grote Kerk / Academiehuis	NS-station railway station Bahnhof	loopafstand 5 minuten 5-minute walking distance 5 Minuten Laufweg
museum museum Museum	bushalte bus stop Bushaltestelle	loopafstand 10 minuten 10-minute walking distance 10 Minuten Laufweg
theater theatre Theater	openbaar toilet public toilet öffentliche Toilette	loopafstand 15 minuten 15-minute walking distance 15 Minuten Laufweg
kerk, synagoge church, synagogue Kirche, Synagoge	pinautomaat ATM Geldautomat	wandelroute walking route Wanderroute
winkelcentrum shopping centre Einkaufszentrum	rondvaart, bootverhuur boat tours, boat hire Rundfahrt, Bootsvermietung	u bevindt zich hier you are here Standort
bioscoop cinema Kino	parkeerterrein car park Parkplatz	www.hanzestadzwolle.nl
bibliotheek library Bibliothek	parkeergarage multi-storey car park Parkhaus	
evenemententerrein events site Veranstaltungsgelände	fietsenstalling bicycle storage facility Fahrradstation	
concertzaal concert venue Konzertsaal	toeristisch informatiepunt tourist information point Touristeninformation	
passantenhaven marina Tagesliegeplätze		

Legenda van huidige kaart op de informatiezuilen in Zwolle

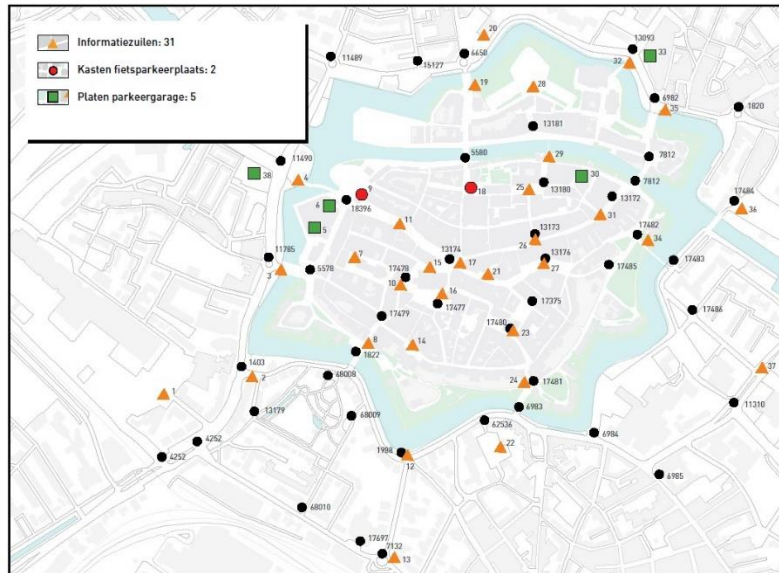
Datum
Titel

Februari 2022

Informatiezuilen binnenstad Zwolle

21/06/2018

Plaatsing verschillende informatiebronnen

Informatiezuilen

Kasten fietsparkeren

Platen parkeergarages

Locaties informatiezuilen in Zwolle

Titel

Bijlage 2 Hoofdproces beleidsontwikkeling

12.2

